

Egy sikeres konferencia naplója

A csomagolás, mint termékdíj-köteles termék a termékdíjas szabályozás egyik legtöbb kötelezettet érintő része, amely emellett a tapasztalatok alapján a kötelezettek számára az egyik legproblémásabb, a szakértők körében pedig az egyik legtöbbet vitatott terület. Ezt a Vám- és Pénzügyőrség és a VIVA Média Holding által üzemeltetett Termékdíj tanácsadó portál tapasztalatai is igazolják, hiszen az érkező kérdések jórészt ezen termékek köré csoportosulnak. A 2009 júniusában megrendezett fórummal egybekötött Környezetvédelmi termékdíj kódex szakkönyv bemutatóján a résztvevőknek lehetőségük nyílt tevékenységük során megfogalmazódott termékdíjakkal kapcsolatos kérdéseik megvitatására. Ezen fórum is megmutatta a csomagolás, mint termékdíj-köteles termék problémás mivoltát, hiszen a résztvevők kérdései jórészt szintén a csomagoláshoz kapcsolódtak. Emellett felvetették igényüket egy, csak csomagolással foglalkozó rendezvényre, ahol lehetőségük nyílna további kérdéseikről konzultálni a terület szakértőivel. Ezért is rendezte meg a VIVA Média Holding az „**Egész nap csomagolunk – a csomagolás környezetvédelmi termékdíja 2009-2010**” konferenciát és fórumot, melyen nyolcvan fő vett részt.

A rendezvény első részében a konferenciára került sor, ahol is számos elismert szakértő tartott előadást a csomagolásokkal, az azokra vonatkozó termékdíjas és bizonyos hulladékgazdálkodási szabályozásokkal kapcsolatban. Az előadók képviselték a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumot, a Vám- és Pénzügyőrséget, illetve a GS1 Magyarország Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft-t, biztosítva ezzel a téma változatos és többféle megközelítésből történő feldolgozását. Az előadások során az érdeklődők megismerkedhettek a csomagolási hulladékokkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási alapelvekkel, Európai Unió előírásokkal, melyek a csomagolás környezetvédelmi termékdíjának alapelvét magyarázzák. Ezáltal megismerhették a szabályozás másik oldalát, a célt és az okot, azt, hogy miért is van a csomagolás környezetvédelmi termékdíj fizetéssel terhelve. Számos információt kaphattak a csomagolás környezetvédelmi termékdíjával kapcsolatban, a kötelezettségekkel, a lehetséges mentességek, a kedvezmények rendszerével, illetve a levonási szabályokkal. Részletes előadást hallgathattak meg a többutas csomagolóanyagokról, az azokkal kapcsolatos szabályokról és az ezek alkalmazásával együtt járó kedvező szabályok kihasználásáról. A konferencia végén pedig két gyakorlati példán keresztül ismerhették meg a bevallások elkészítésének, a kedvezmények és a levonások érvényesítésének módját. Mindemellett meghallgathatták melyek azok a változások, amelyek a környezetvédelmi termékdíjról és az egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvényben (a továbbiakban: Kt.) várhatóan bekövetkeznek. Természetesen a változásokkal kapcsolatos információk nem adnak biztos információt, a rendezvény idejében csak a terveket tükrözik, hiszen a törvénymódosítás még nem került elfogadásra.

A rendezvény második felében lehetőségük nyílt a jelenlévőknek az előadás, illetve a tevékenységük során felmerült kérdéseik elmondására, kérdéses ügyeikkel kapcsolatban tanácsot kérni a szakértőktől. Valódi fórum, igazi konzultáció alakult ki a résztvevők és a szakértők között. A kérdések széleskörűen körbejárták a csomagolást, mint termékdíj-köteles terméket. Mint most is megmutatkozott még mindig sok esetben probléma a fogalom megértése, a csomagolószerrel történő elkülönítése. A szabályozás pontos megértéséhez és egyszerűbb alkalmazhatóságához fontos ismerni a különbséget csomagolószer és a csomagolás között, hiszen a csomagolószer önmagában nem termékdíj-köteles termék. Termékdíj-köteles termék a csomagolás, ami akkor jön létre, ha a csomagolószerbe/csomagolószerre árut – terméket csomagolnak.

Mint az várható volt, a fórumon elhangzott kérdések jól csoportosíthatók bizonyos témakörök köré, ismét bebizonyítva melyek azok a területek, amelyek további magyarázatot igényelnek. Ilyenek

- a készletre vételkor történő termékdíj fizetési kötelezettség keletkezése,
- a megfizetett termékdíj számlán történő átvállalása és
- az újrahasználatos csomagolásokra vonatkozó szabályok.

A rendezvényen felmerült kérdésekből készítettünk egy rövid összefoglalót emlékeztetőül a résztvevőknek és tájékoztatást nyújtva azon kötelezetteknek, akik nem tudtak megjelenni a rendezvényen, segítve ezzel a termékdíj-köteles termékekkel kapcsolatos munkájukat.

A készletre vétellel történő termékdíj-fizetés

A termékdíj-fizetési kötelezettség alapvetően a belföldi értékesítéshez vagy a termékdíj-köteles termék saját célú felhasználásához köthető, tehát nem a beszerzéshez. A kötelezettség keletkezésének

napja a termékdíj-köteles termék értékesítéséről kiállított számlán feltüntetett teljesítés napja, illetve saját célú felhasználás esetén a termék költségként történő elszámolásának a napja. (Kivételt képez a kereskedelmi csomagolás első belföldi forgalomba hozójának első továbbforgalmazó vevője, hiszen az ő kötelezettsége a kereskedelmi csomagolások beszerzésekor keletkezik.) Sok esetben a gazdálkodók nyilvántartásai csak nehezen tudják követni az értékesített termékdíj-köteles termékek mennyiségét (főként a csomagolás esetében). Az ő helyzetük megkönnyítésére került bevezetésre a készletre vétellel történő termékdíj-fizetés intézménye, melyet 2010-től alkalmazhatnak, amennyiben 2009. december 20-ig nyilatkoznak erről. Ekkor már a termékdíj-köteles termék beszerzésekor, illetve a csomagolás esetében az összetevők készletre vételekor keletkezik a termékdíj-fizetési kötelezettség. Így tulajdonképp előrehozott fizetés valósul meg, viszont a termékekről szóló nyilvántartás jelentősen egyszerűsödhet a kötelezettek számára. Azonban azt nem szabad elfelejteni, amennyiben a gazdálkodó áttér a termékdíj-fizetés keletkeztetésének ezen módjára, egy évig nem változtathat rajta. Mint a konzultáción is nyilvánvalóvá vált sokaknak kedvezőbb lenne ez a lehetőség, azonban vannak még tisztázatlan kérdések.

Így például az egyik résztvevő arról érdeklődött, hogy minden termékdíj-köteles termék esetében alkalmazhatja-e a készletre vétellel történő termékdíj fizetést, illetve amennyiben a Közösségbe szállítja termékdíj-köteles termékei egy részét, úgy a megfizetett termékdíjat visszaigényelheti-e? A jelenlegi szabályok értelmében nincs lehetősége minden termék esetében a készletre vételkor keletkeztetni a fizetési kötelezettséget, a lehetőség csak a csomagolás esetében, illetve a Közösségből behozott termékek esetében alkalmazható. Visszaigénylési jogcíme azonban a megfizetés ilyen módját választva továbbra is megmarad, hiszen a Kt. 5/C. § (1) szerint azon termékek után nem keletkezik díjfizetési kötelezettség, melyek export vagy Közösségen belüli értékesítés során külföldre kerülnek kiszállításra. Az így megfizetett termékdíj visszaigényelhető, még abban az esetben is, ha a gazdálkodó készletre vételkor fizette meg a termékdíjat.

További kérdésként merült fel, hogy a készletre vétellel történő fizetés bevezetéséhez szükséges december 31-i állapotokat tükröző leltárkészletet melyik bevalláscsomagban és milyen díjtételekkel kell bevallani? A bevallásokat a 2010-ben érvényes díjtételek mellett kell benyújtani a 2010. évben érvényes bevalláscsomagban január 20-ig. A hatóságok képviselői elmondták, elképzelhető, hogy megjelenik egy, erre a bevallási módra rendszeresített nyomtatvány, azonban ezt 30 nappal a bevezetés előtt ki kell hirdetni. Amennyiben megjelenik ez a nyomtatvány, természetesen a Termékdíj tanácsadó portál közzé fogja tenni annak elérhetőségét. Igényként merült fel továbbá a témával kapcsolatban, hogy a termékdíj megfizetésére szolgáló számlaszövegek közé rendszeresítsenek egy készletre vétellel történő megfizetésről szólót is, amely tovább egyszerűsítené ügyvitelüket. Ezzel kapcsolatban a hatóságok képviselői megkérték a résztvevőket a Termékdíj tanácsadó portálon mondják el véleményüket, igényeiket. Arra azonban felhívták az érintettek figyelmét, hogy amennyiben egy új számlaszöveget rendszeresítenének, úgy a jelenlegi számlázó programokat módosítani kellene. A rendezvény és a portál tapasztalatai azt mutatják, szükség van konzultációkra a készletre vétellel kapcsolatban, így december 10-én megrendezésre kerül egy ezzel a témával is foglalkozó konferencia és fórum. Itt azon gazdálkodók, akik át szeretnének térni a készletre vétellel történő fizetésre, még a döntés bejelentésére rendelkezésre álló hatánapig (december 20-ig) feltehetik kérdéseiket a szakértőknek és konzultálhatnak velük, hogy megalapozott döntést tudjanak hozni.

Kereskedelmi csomagolások és a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetése

A csomagolás termékör szűkebb halmazát képezi a kereskedelmi csomagolás kategória. Mivel kereskedelmi csomagolások esetében speciális szabályok vannak, sokszor problémát okoz az érintetteknek azok betartása, illetve a kereskedelmi csomagolásokkal kapcsolatos lehetőségek, kedvezmények, mentességek igénybevétele. A kereskedelmi csomagolás körébe tartoznak egyes italtermékek fogyasztói csomagolásai és a szállítási céllal felhasznált hajlékonyfalú műanyag (bevásárló-reklám) táskák. Ezen termékek esetében a fizetendő termékdíj alapja nem a csomagolás tömege, mint egyéb esetben a termékdíj-köteles termékekénél, hanem a darabszám. Továbbá tudni kell azt, hogy ez a darab alapon keletkező termékdíj három (H+E1+E2) díjtételből tevődik össze, melyekből az italtermékek esetében a H+E1 termékdíj-tételeket az első belföldi forgalomba hozó, az E2 termékdíj-tételt az első továbbforgalmazó vevő köteles megfizetni. Kivételt képez az az első belföldi forgalomba hozó, gyártó, aki a terméket közvetlenül végfogyasztónak értékesíti. Ekkor ugyanis mindhárom díjtételt meg kell fizetnie. Műanyag (bevásárló-reklám) táskák esetében nincs első továbbforgalmazó vevő, hiszen az első belföldi forgalomba hozó a táskák végfelhasználója számára értékesít. Ebből következik, hogy a három díjtétel nem válik szét, hanem mindháromat a csomagolást végző és forgalomba hozó gazdálkodónak kell megfizetnie.

A kereskedelmi csomagolásnak minősülő műanyag (bevásárló-reklám) táskák esetében olykor problémát okoz a csomagolás minősítése. Ezzel kapcsolatban érdeklődött az egyik gazdálkodó, aki egy autószerelő műhelyben a lecserélt gumiabroncsokhoz adott nagyméretű műanyag zsák lehatárolásában volt bizonytalan. A kérdés megválaszolásához a kereskedelmi csomagolások definícióját kell megvizsgálni. Szállítási cél, hajlékonyfalú, műanyag hordtáska... Mivel az általa leírt termék mindhárom kritériumnak megfelel, így kereskedelmi csomagolásnak minősül a termék.

A kereskedelmi csomagolásnak minősülő hordtáskákkal kapcsolatban 2009. június 1-vel jelentős változások léptek életbe. Változott a kereskedelmi csomagolás meghatározásának elve, szállítási célhoz lett kötve. Ezelőtt ugyanis minden műanyag zsák, zacskó kereskedelmi csomagolásnak minősült, függetlenül a csomagolás céljától. A 2009. június 1-i változásokkal egy jelentős kedvezmény lépett életbe a környezetbarát hordtáskákat használó gazdálkodók számára. Azok ugyanis, akik a tárgyidőszakban legalább 25%-ban a Környezetbarát Termék Közhasznú Társaság által elfogadott műanyag hordtáskát hoznak forgalomba, 100%-ban levonhatják a tárgyidőszakban a hordtáskák után keletkező termékdíj E1 és E2 díjtételeit. Ezzel kapcsolatban a rendezvényen a szakértők két fontos dologra is felhívták a gazdálkodók figyelmét. Egyik, hogy a levonáshoz a 25%-os mennyiség forgalomba hozatalát a bevallási időszakban (tárgyidőszakban) kell vizsgálni mind a havi, mind a negyedéves, és így az éves gyakorisággal történő bevallásra kötelezettek esetében is. A másik, hogy a levonás alkalmazásánál a KT09 BEV nyomtatványcsomag B02 és VIS lapjain külön-külön sorokban kell feltüntetni a környezetbarát (bevásárló-reklám) és a nem környezetbarát táskákat, hiszen előbbiek díjtételei 75%-os kedvezményes díjtételek és a gazdálkodónak csak azon termékdíj levonására van jogosultsága, ami mint kötelezettség keletkezett. Erre fontos odafigyelni, hiszen amennyiben nagyobb összeget von le a gazdálkodó, mint amennyi kötelezettsége keletkezett, életbe lépnek a jogkövetkezmények, amelyek komoly pénzügyi következményekkel járhatnak.

A környezetbarát műanyag (bevásárló-reklám) táskákkal kapcsolatosan érkezett az a kérdés a környezetvédelem szakértőihöz, miért is kell ezen termékek után termékdíjat fizetni, hiszen a kérdező résztvevő szerint ezek nem szennyezik a környezetet. A szakértővel történő konzultáció lehetőséget biztosított ezen tévhit eloszlására is, hiszen a biológiai úton lebomló termék nem jelenti azt, hogy végérvényesen el is tűnik a környezetből a műanyag, hanem továbbra is ott marad szabad szemmel nem látható méretben. Éppen ezért a szabályozás célja elsődlegesen nem csak a környezetbarát táskák alkalmazásának terjesztése, hanem az is, hogy a kereskedők próbálják ésszerűbben és csak a ténylegesen szükséges mennyiségben használni ezen termékeket. Műanyag (bevásárló-reklám) táskákkal kapcsolatban merült fel a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetésének kötelezettsége is. Az egyik jelenlévő érdeklődött a műanyag (bevásárló-reklám) táskák után megfizetett termékdíj E1 és E2 termékdíjtételének számlán történő feltüntetéséről. A termékdíj-fizetésre kötelezett gazdálkodóknak ugyanis a Kt. 23. § értelmében kötelezettségük, hogy a megfizetett termékdíjat az értékesítésről kiállított számlán vagy annak mellékletében feltüntessék. Azonban a 10/1995. (IX. 28.) 14. § b) pontja szerint kiskereskedelmi értékesítés keretében nem áll fenn a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetési kötelezettsége. Tehát mivel a gazdálkodó végfogyasztónak értékesíti termékeit és ezzel együtt a műanyag (bevásárló-reklám) táskákat is, így neki nem is kell ezen termékek számláin feltüntetni a megfizetett termékdíjat.

A kereskedelmi csomagolások másik kategóriáját a Kt. 20. § zs) pontjában feltüntetett italtermékek elsődleges fogyasztói csomagolásai alkotják. A fórumon ezekkel és a termékdíjuk számlán történő feltüntetésével kapcsolatosan is érdeklődött egy aggódó gazdálkodó. Abban kért segítséget a szakértőtől, hogy honnan nyer bizonyosságot arról, hogy ő termékdíj-fizetésre kötelezett, illetve hogy az üdítőitalok első belföldi forgalomba hozója minden esetben feltünteti-e a megfizetett termékdíjat az értékesítésről kiállított számlán. Hiszen ha az mégsem teljesítené kötelezettségét, a vásárló hogyan állapítsa meg hogy ő hányadik az értékesítési láncban? Aggodalmat ébresztett benne ugyanis egy ilyen helyzetben az első továbbforgalmazó vevő felelősségre vonása. Ha az első belföldi forgalomba hozó nem tesz eleget kötelezettségének, nem tünteti fel a megfizetett termékdíjat a számlán, nem jelez ezzel az őt követőnek, hogy fizetési kötelezettsége keletkezik. Mivel a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetése a Kt. 23. §-ában foglalt kötelezettség, így a gazdálkodóknak minden esetben (kivéve a kiskereskedelmi értékesítést) meg kell ezt tenni, hiszen vásárlói ebből tájékozódhatnak esetleges fizetési kötelezettségükről. Amennyiben mégsem teljesítené kötelezettségét az első belföldi forgalomba hozó, úgy, ha erre fény derül bírsággal sújtható, hiszen kötelezettsége elmulasztásával tévedésben tartja vásárlóját, az okozott esetleges áfa hiányról nem is beszélve. Az ugyanis, a számlaszöveg hiánya miatt joggal feltételezheti, mivel a kereskedelmi láncban

előtte lévő sem volt kötelezett, így már ő sem az. A büntetőjogi szabályozás szerint az a gazdálkodó nem is vonható felelősségre, aki azért nem teljesítette kötelességét, mert tévedésben tartották. Azonban egy ilyen esetet a hatóságok szigorúan vizsgálják, hiszen bizonyos gyártóknál biztosan meg lehet állapítani, hogy ő az adott termék első belföldi forgalomba hozója. Ha bebizonyosodik, hogy a továbbforgalmazó vevő ilyen formán tudott kötelezettségéről, de mégsem teljesítette azt, nem mentesül a felelősségre vonás alól. Így a félreértések érdekében a termékdíj megfizetéséről szóló számlaszöveg csak olyan gazdálkodó számláján szerepelhet, akinél ténylegesen keletkezett fizetési kötelezettség. Kivételt képez az az eset, ha az értékesítési lánc későbbi szereplője exportra szánja termékét. Ekkor ugyanis kérheti a megfizetett termékdíj számlán történő feltüntetését, hiszen ez a kiszállítás után visszaigénylési jogosultságot ad neki, melyet a termékdíj megfizetésének igazolásával vehet igénybe.

Újrahasználható csomagolások

A kereskedelmi csomagolások mellett a konzultáción a résztvevők nagy hangsúlyt fektettek az újrahasználható termékek eseteinek vizsgálatára. A többutas csomagolások termékdíjas szabályozása sokszor nehezen érthető még azok számára is, akik rendszerükben ilyen jellegű csomagolásokat forgatnak. Látható ez a fórumon megfogalmazott kérdések alapján is, hiszen azok jórészt ezen témához kapcsolódtak. A többutas termékdíj-köteles termékekkel kapcsolatban alapvető problémát jelent ugyanis sokszor, hogy a kötelezettek nem tudják mi is tekinthető újrahasználhatónak a termékdíjas szabályozásban. Fontos azt tudni, azzal, hogy egy csomagolóeszköz alkalmas arra, hogy többször használják (pl.: műanyag rekesz, fa raklap), nem tekinthető automatikusan újrahasználhatónak. A szabályozás értelmében egy termék akkor minősül újrahasználható csomagolásnak, ha azt a vámhatóság felé a kötelezett bejelenti.

Az újrahasználható csomagolások alkalmazásával a gazdálkodók jelentős megtakarításokat érhetnek el a termékdíj-fizetés területén. Ennek oka, a hulladékgazdálkodási szabályozásban keresendő, melyben prioritást élvez a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentése. Így a termékdíjas szabályozás célja is ez, és ezzel a többutas csomagolóanyagok használatára való ösztönzés. Ennek érdekében a törvényhozók jelentős kedvezményeket kapcsoltak a többutas csomagolásokhoz. Legfontosabb, hogy újrahasználható termékek esetében a termékdíjat egyszer, az első belföldi forgalomba hozatalát követően kell megfizetni, majd a jövőben ezek további forgalomba hozatala vagy saját célra történő felhasználása esetében már nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. Azonban ha a gazdálkodó elmulasztja a csomagolóeszköz bejelentését (mint ez történik sok esetben), úgy minden esetben - ha a többutasnak alkalmas csomagolóeszközbe is csomagol - keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége, függetlenül attól, hogy az eszköz ténylegesen csak egyszer válik hulladékká. Ekkor ugyanis nem igazolt a termék újrahasználat. A tényleges újrahasználat megvalósulását, a csomagolások forgását a kötelezetteknek pontos, a számviteli szabályoknak megfelelően vezetett nyilvántartásaikkal kell alátámasztani. Így igazolni tudják, hogy a megfizetett termékdíj mértékének megfelelő mennyiségű újrahasználható csomagolást forgatják rendszerükben. A szabályozás nem tartalmaz pontos kitételeket a nyilvántartás formai követelményeivel kapcsolatban, annak megvalósítása a kötelezettek választására van bízva. A tartalmi követelmények azonban adottak: a nyilvántartásnak tartalmaznia kell a kötelezett saját és általa használt más tulajdonában lévő újrahasználható csomagolások mennyiségét, mozgását.

A rendezvényen sok kérdés merült fel a többutas csomagolások bejelentésével és az elmulasztott bejelentések pótlásának lehetőségével kapcsolatban. A többutas csomagolások bejelentését a csomagolásra történő első felhasználástól (forgalomba vételtől) számított 15 napon belül meg kell tenni a KT09 BEJKE nyomtatványcsomag BJ2 lapján. Itt a gazdálkodóknak specifikálni kell a terméküket, meg kell adni legfontosabb jellemzőiket, illetve amennyiben van a csomagolóeszköznek GTIN száma azt meg kell adni, ha pedig nincs, azt a későbbiekben kell hozzá rendelni. Ez a szám tulajdonképpen a csomagolóeszköz típus azonosítója. Mivel a rendezvényen a GS1 Magyarország Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft. vezető szakértője is jelen volt, így a gazdálkodóknak lehetőségük nyílt ezen azonosítókkal kapcsolatos kérdéseik megvitatására is. Az egyik jelenlévő arról érdeklődött, egyedi többutas csomagolását bejelentheti-e azelőtt, hogy megkapta volna rá GTIN számát. Jogszerű magatartás mellett tevékenysége megkezdése után be kell jelenteni a többutas csomagolásokat a vámhatóság felé. Azonban mivel egyedi csomagolóeszközei vannak és azok GTIN számát nem tartalmazza a nyilvános Göngyöleg – RTI katalógus, igényelnie kell GTIN számot. Természetesen bejelentését meg tudja tenni a csomagolóeszköz pontos adatainak megadásával is, azonban a későbbiekben szüksége lesz GTIN számra, így annak igénylését és ezzel terméke

specifikálását nem kerülheti el. A GTIN számokkal kapcsolatban észrevételként érkezett a felvetés, hogy egyszerűbb lenne a gazdálkodóknak, ha a számokat és termékeket tartalmazó nyilvános Gyöngyöleg-RTI katalógus az összes kiadott GTIN számot tartalmazná. A jelenlegi helyzetben ugyanis annak a vállalkozónak, aki olyan többutas terméket hoz forgalomba, amely nincs a nyilvános katalógusban (de valószínűleg már más gazdálkodó kért rá GTIN számot), többletterhe van a terméket később specifikálókhoz képest. A GS1 Magyarország képviselője elmondta a jelenlévőknek, folyamatban van a nyilvános katalógus korszerűsítése és frissítése, és hamarosan a szervezet portálján elérhetővé válik a kibővített katalógus.

A többutas csomagolások által okozott nehézségeket tovább vizsgálva, megállapítható, hogy gyakran az a helyzet áll fenn és okoz nehézséget a vállalkozóknak, amikor is külföldről többutas csomagolásokat kapják az árut, majd ezen többszöri használatra alkalmas csomagolószereket a későbbiekben felhasználják termékeik bel- vagy külföldre értékesítési folyamataikhoz. A Közösségből vagy Közösségen kívüli országból érkező csomagolás lebontása után a gazdálkodónak keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége saját célú felhasználás címén. Amennyiben a lebontott többszöri használatra alkalmas csomagolószerekbe a továbbiakban csomagol és csomagoltan értékesít termékeit, az értékesítés után is keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége. Kivételt képez a Magyarországon kívülre történő értékesítés, amikor is nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség a Kt. 5/C. § (1) bekezdése alapján. A jelenlévők is több ehhez hasonló szituációt felvázolva kértek segítséget a többszöri díjfizetés jogszerű magatartás mellett történő elkerülése érdekében. Az egyik résztvevő vállalkozása esetében az az eset áll fenn, hogy a termékeihez az alapanyagok külföldről érkeznek rácsládákban, majd ő ezekbe a rácsládákba csomagolva értékesít belföldre és külföldre egyaránt. Kérdése, hogy a beérkező ládák esetében mindig meg kell-e fizetni a saját célú felhasználás címén keletkező termékdíjat. A forgatott saját tulajdonú raklapokat érdemes többutasként bejelentenie, így csak egyszer kell esetükben a termékdíjat megfizetni. A későbbiekben a bejelentett többutas csomagolások forgásának nyilvántartása mellett kell végezni tevékenységét. Külföldre történő értékesítés esetén alkalmazható a levonás intézménye. Az igazoltan külföldre szállított újrahazhasználható csomagolások esetében ugyanis levonható a megfizetett termékdíj a tárgyidőszakon belül. Így tulajdonképpen csak azon csomagolás termékdíját fizeti meg, amelyen nem történt külföldre történő szállítás. A külföldre történő kiszállítással kapcsolatosan érdekes tévhitekre derült fény a konzultáción. Mégpedig arra az esetre, amikor is Budapesti vállalkozó Közösségbe értékesít termékeit, azonban a külföldre történő szállítás nem közvetlenül történik (a Budapestről induló kamionról egy vidéki városban átrakodnak egy másik kamionra, amely külföldre szállít). Az érdeklődőben felmerült a kérdés ezzel a megoldással kapcsolatosan, hogy elveszíti-e a termékdíj-fizetés alól mentesülési lehetőségét. Mivel azonban a külföldi vállalkozónak történt az értékesítés, megvalósult a termék kiszállítása. Az, hogy a szállítás milyen logisztikai megoldással valósul meg, nem releváns a termékdíj szempontjából.

Egy másik jelenlévő a többutas csomagolások csererendszerben való használatával kapcsolatban érdeklődött, hiszen amikor ő külföldi partnerének kiszállítja többutasként bejelentett csomagolását, csere keretein belül nem az általa kiszállított termék érkezik vissza hozzá, hanem egy másik, ugyanolyan típusú. Nem tudta megállítani, ez gátolja-e a többutasként való alkalmazást. Mivel a termékdíjas szabályozás szempontjából nem mérvadó, hogy éppen ugyanazt a csomagolószert kapja-e vissza a kötelezett, mint amit elszállított, ez nem jelent problémát. Ha azonos a visszaérkező termék GTIN száma a kiszállítottal, tehát azonos tulajdonságokkal rendelkező csomagolószert érkezik vissza, vezetheti azt bejelentett többutas csomagolásának nyilvántartásában. A többutas csomagolások bejelentésének időpontjával kapcsolatban is felmerült egy kérdés. Egy gazdálkodó, aki eddig termékeinek többutasnak alkalmas csomagolószerekbe történő csomagolása, majd csomagoltan történő értékesítése után minden forgalomba hozatalt követően megfizette a termékdíjat. A 2010. évtől

változtatni szeretne ezen, és be szeretné jelenteni a többutas csomagolásokat, csererendszerben forgatva azokat, így kihasználva az ezzel járó költségcsökkentési lehetőségét. Azonban a bejelentés megtételekor a KT09 BEJKE nyomtatványcsomag BJ2 lapján meg kell adni a csomagolószerek nyitókészletét, viszont ezt nem tudja 2010 januárjában megadni, csak február elején. Kérdése, hogy a többutas csomagolások bejelentését mikor teheti meg. A többutas csomagolások bejelentésének megtételére bármikor van lehetőség, nincs az év folyamán határidőhöz kötve. Lényeg, hogy a kötelezettség keletkezését követő 15 napon belül kell ezt megtennie. Készletét év közben is módosíthatja és csak az új eszközök bevonását kell bejelentenie a vámhatóságnak, változtathatja készletének mennyiségét, melyről éves bevallással fog számot adni.

Az újrahasználatos termékekkel kapcsolatos észrevételek vizsgálata során természetesen a nem teljesített kötelezettségek, a korábbi jogszerűtlenségek tisztázására is sor került néhány konkrét eseten keresztül. Sok gazdálkodó a korábbiakban nem követte pontosan a szabályozást, és nem jelentette be a forgatott csomagolásait újrahasználatos csomagolásként vagy akár be sem jelentkezett. Az elmulasztott kötelezettségek pótlásakor érdekes helyzet áll fenn a többutas csomagolások esetében. Ugyanis amennyiben a csomagolások nincsenek többutasként bejelentve, minden forgalomba hozatalkor vagy saját célú felhasználás esetében (pl.: telephelyek közötti szállítás) termékdíj-fizetési kötelezettség keletkezik. A rendezvény egyik résztvevője is hasonló problémával küzdött. Későn ismerte fel az újrahasználatos termékekre vonatkozó kedvezmények alkalmazásához szükséges kötelezettségeit és most pótolni szeretné azokat jogkövetővé téve magatartását. A vállalkozás 2008. évben alakult, amikor is rekeszeket vásárolt, melyekben péksége és egy kis üzlete között szállítja áruját. Az első forgalomba hozatalt követően megfizette a termékdíjat, azonban az újrahasználatos csomagolás bejelentését elmulasztotta. Most szeretné rendezni ügyeit, ehhez kért segítséget a szakemberektől. Ezen kérdéssel kapcsolatosan fontos tudni a gazdálkodóknak, hogy a vámhatóság elfogadja a többutas csomagolások 2008. január 1-ig történő visszamenőleges bejelentését. A bejelentést követően a gazdálkodónak meg kell fizetnie a többutas csomagolások termékdíját, azonban ezen termékekre a jövőben már nem keletkezik fizetési kötelezettsége. A bejelentést követően meg kell határozni a nyitókészletét a 2008. év elejére, majd a csomagolószer forgásáról szóló nyilvántartását is pótolnia kell számlái alapján. Az újrahasználatos csomagolások bejelentése után meg kell változtatnia a termékdíj megfizetéséről szóló számlaszövegeit is, a jövőben az újrahasználatosokra vonatkozót kell alkalmaznia. Ezt követően nyilvántartásai alapján az újrahasználatos csomagolások mennyiségéről az adott évben érvényes időszakok szerint bevallást kell tennie a vámhatóság felé. Egy másik gazdálkodó szintén a korábbi tevékenységének rendezésében és termékdíj-fizetési kötelezettségének rendezésében kért segítséget. A vállalkozás ugyanis egy korábbi időszakban rácsládákat vásárolt, melyek tömege alapján meghatározott termékdíjat meg is fizette a beszerzéskor. Majd amikor a későbbiekben a termékeit ezen eszközökbe csomagolta, ismételt megfizette a termékdíjat a rácsládák után. Kérdése arra irányult helyesen cselekedtek-e, ha nem hogyan kellett volna és hogyan kell kezelni ezeket a csomagolásokat a jövőben, ha többutasként szeretné azokat használni. A Kt. szerint belföldi előállítású tömeg alapú csomagolás esetében a termékdíj-fizetési kötelezettség első belföldi forgalomba hozatalkor vagy saját célú felhasználáskor keletkezik, tehát nem a csomagolószer beszerzésekor. Erre 2010-től lesz lehetőségük azoknak, akik 2009. december 20-ig nyilatkoznak a készletre vétellel történő termékdíj-fizetés módjának választásáról. A szakértők felhívták az említett, rácsládákat forgalmazó gazdálkodó figyelmét, ha külföldre is értékesít az említett csomagolásokból, úgy azon termékek után nem is keletkezik fizetési kötelezettsége. A gazdálkodónak a rácsládákat újrahasználatosként be kell jelentenie a KT09 BEJKE nyomtatványcsomag BJ2 lapján, majd az első belföldi forgalomba hozatalt követően megfizetni a termékdíjat. Így a jövőben nem keletkezik fizetési kötelezettsége ezen termékek után, amíg nem bővíti a forgalmazott újrahasználatos csomagolás állományát, akkor ugyanis az újonnan beszerzett és forgalomba helyezett vagy felhasznált újrahasználatos csomagolások egyszerű termékdíját meg kell fizetnie az éves bevallás keretében.

A tömeg alapú újrahasználatos csomagolások mellett az újrahasználatos kereskedelmi csomagolások kezelésével, levonási lehetőségeivel kapcsolatosan is felmerült egy kérdés. Ezen termékek esetében (a nem újrahasználatossal megegyező módon) megoszlik a fizetési kötelezettség az első belföldi forgalomba hozó és az első továbbforgalmazó vevő között. Az első továbbforgalmazó vevő, azonban a megfizetett E2 termékdíjat levonásban részesítheti, amennyiben visszagyűjti a kereskedelmi csomagolást és a gyártónak átadja azt. A kereskedelmi csomagolás első továbbforgalmazó vevőjének a termékdíj-köteles termék beszerzésekor keletkezik a díjfizetési kötelezettsége, tehát az újrahasználatos kereskedelmi csomagolás esetében is ez a szabályozás érvényes. Azonban az újrahasználatos csomagolásokról szóló bevallást a kötelezetteknek évente egyszer, a tárgyév utolsó bevallásának benyújtásakor kell elkészíteni. Tehát a levonás alkalmazására is csak ebben az időszakban nyílik alkalma. Viszont ettől függetlenül nyilvántartásaiban havi bontásban kell a termékdíj-köteles termékek mennyiségére vonatkozó nettósítást elvégeznie.

Érdekességek, technikai kérdések

A rendezvényen érdekes, egyedi kérdések is felmerültek, melyek nem sorolhatók a fenti kérdéskörök közé. Az egyik legérdekesebb eset felvetése egy veszélyes hulladékot értékesítő vállalat képviselőjétől érkezett. A vállalat a veszélyes hulladékot bálázva, illetve konténerbe csomagolva értékesíti. Kérdése, hogy ebben az esetben a hulladékok „csomagolása” termékdíj-köteles termék-e. A kérdés olyan szempontból tekinthető érdekesnek, hogy alapesetben a hulladék gyűjtésére szolgáló szemeteszsákok és egyéb gyűjtőedények nem elégítik ki a csomagolás fogalmát, mivel nincs termék

vagy áru, amelyet csomagolnának. A kérdés megválaszolásához a termékdíjas szabályozás alapját képező hulladékgazdálkodási előírásokat és definíciókat kell vizsgálni. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 3. § a) pontja szerint hulladék az a hulladékkategóriába tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválk, megválni szándékozik, vagy megválni köteles. Tehát a hulladék fogalma relatív, adott helyzetben kell vizsgálni az anyag vagy termék hulladék mivoltát. Mivel jelen esetben a veszélyes hulladék, mint áru funkcionál, így nem hulladékként kell kezelni, tehát a csomagolását sem lehet a hulladékok csomagolásával azonos módon kezelni. Így a fenti esettel érintett gazdálkodónak a veszélyes hulladék csomagolása után termékdíj-fizetési kötelezettsége keletkezik. A csomagolás fogalmának vizsgálatakor az egyik szakértő is egy érdekes példát, mégpedig a boroshordó példáját vetette fel. A boroshordó ugyanis alapvetően tárolási célt szolgál, amely szintén nem fedi le a csomagolás, mint termékdíj-köteles termék fogalmát. Azonban más a helyzet nagy mennyiségű bor hordóban történő értékesítése esetén. Ekkor már megváltozik a hordó funkciója, hiszen a szállítás megvalósításához kell. Ekkor már csomagolásnak számít, és a bortermelő gazdálkodónak utána termékdíj-fizetési kötelezettsége keletkezik a gyűjtőcsomagolásnak számító hordó anyag(i) után tömeg alapon.

A konzultáción természetesen lehetőség nyílt technikai problémák tisztázására is. Ezzel kapcsolatban a Vám- és Pénzügyőrség termékdíjas számlájáról és a befizetett összegek sorsáról érdeklődtek a gazdálkodók. Az egyik résztvevő a termékdíjas számlája ellenőrizhetőségéről, a számlaállítás lekéréséről érdeklődött. A Vám- és Pénzügyőrség egyik szakértője felhívta figyelmét, hogy évente egyszer a vámhatóság kivonatot küld a kötelezetteknek számlájuk állásáról. Amennyiben ezen kívül, évközben szeretnék számlájukat ellenőrizni, bármikor megtehetik. A Vám- és Pénzügyőrség Számlavezető Parancsnokságán illetékfizetés mellett kiadják a szükséges okmányt. Továbbá lehetőség van a benyújtott bevallásairól is hivatalos másolatot kérni a területileg illetékes regionális ellenőrzési központtól illeték megfizetése mellett. Másik gazdálkodó a számláján lévő túlfizetés átvezetésének lehetőségeiről érdeklődött. Amennyiben a kötelezett számláján túlfizetés van, fenntarthatja azt későbbi fizetési kötelezettségei teljesítésére, vagy kérheti az átvezetést másik adószámára, esetleg kérheti az összeg visszautalását a KT09 BEJKE nyomtatványcsomag KE1 lapjának kitöltésével és benyújtásával.

Rövid összefoglalónkban megpróbáltuk a konzultáción felmerült legjellemzőbb kérdések kivonatát elkészíteni, hiszen a konferencián megjelentek nap mint nap szembesülnek a termékdíjas szabályozás gyakorlati nehézségeivel, így problémáik jól szemléltetik a termékdíjas szabályozás nehézségeit. Így talán az itt megjelenteken kívül sok más kötelezett is választ kap egy-egy kérdésére.

Mint ahogyan az az előző konferenciánkon is volt, itt is felmerült az igény a folytatásra. A soron következő ez évi utolsó konferenciával egybekötött fórumunkra 2009. december 10-én kerül sor. A konferencián a 2010. évi termékdíj-fizetés tervezésével és a múlt rendezésével fogunk foglalkozni. Többek között előadóink bemutatják a készletre vétellel történő fizetés választásának kedvező és kedvezőtlen következményeit, az elmulasztott vagy hibásan benyújtott bejelentések, bevallások pótlásának, javításának lehetőségeit és bemutatásra kerülnek a 2010. évtől alkalmazandó elektronikusan támogatott nyomtatványcsomag újdonságai, változásai. Erről a konferenciáról is hasonló írással fogunk beszámolni Tisztelt Olvasóinknak. A konferenciáról további részleteket portálunkon www.termekdijinfo.hu olvashat.